

EDUSKUNNAN VASTAUS 217/2009 vp

Hallituksen esitys laeiksi vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta sekä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta sekä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 4 §:n muuttamisesta (HE 220/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 47/2009 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää että hallitus antaa 1.6.2010 mennessä sosiaali- ja terveysvaliokunnalle selvityksen siitä, miten kuntien tulkkauspalveluhenkilöstön asema turvataan vammaisten tulkkauspalveluun liittyvien tehtävien siirtyessä kunnilta valtiolle.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön mahdollisuuksia toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä.

2 §

Lain soveltamisala

Laissa säädetään Suomessa asuvan vammaisen henkilön oikeudesta Kansaneläkelaitoksen järjestämään tulkkauspalveluun.

Siitä, onko henkilöä pidettävä Suomessa asuvana, säädetään kotikuntalaissa (201/1994).

3 §

Lain toissijaisuus

Tämän lain mukaista tulkkauspalvelua järjestetään, jos vammainen henkilö ei saa riittävää ja hänelle sopivaa tulkkausta muun lain nojalla.

Tulkkauspalvelua voidaan kuitenkin järjestää, jos muun lain nojalla annettavan palvelun saaminen viivästyy tai palvelun antamiseen on muu perusteltu syy.

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *tulkkauksella* viittomakielellä tai jollakin kommunikaatiota selventävällä menetelmällä tapahtuvaa viestin välittämistä; viestin välittäminen voi tapahtua kahden kielen välisenä taikka kielen sisäisenä, kun käytetään jotakin kommunikaatiota täydentävää tai selventävää menetelmää;

2) *etätulkkauksella* tulkkausta, jossa vähintään yksi osapuoli on fyysisesti eri paikassa ja muihin osapuoliin kuva- ja ääniyhteydessä.

2 luku

Oikeus tulkkauspalveluun

5 §

Tulkkauspalvelun edellytykset

Oikeus tulkkauspalveluun on henkilöllä, jolla on kuulonäkövamma, kuulovamma tai puhevamma ja joka vammansa vuoksi tarvitsee tulkkausta työssä käymiseen, opiskeluun, asiointiin, yhteiskunnalliseen osallistumiseen, harrastamiseen tai virkistykseen. Lisäksi edellytyksenä on, että henkilö kykenee ilmaisemaan omaa tahtoa tulkkauksen avulla ja hänellä on käytössään jokin toimiva kommunikointikeino.

6 §

Tulkkauspalvelun määrä

Tulkkauspalvelua on järjestettävä siten, että kuulonäkövammaisella henkilöllä on mahdollisuus saada vähintään 360 ja kuulo- tai puhevammaisella henkilöllä vähintään 180 tulkkaustuntia kalenterivuoden aikana.

Tulkkauspalvelua järjestetään 1 momentissa säädettyä enemmän, jos se on asiakkaan yksilölliset tarpeet huomioon ottaen perusteltua.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, opiskeluun liittyvänä tulkkauspalvelua on järjestettävä siinä laajuudessa kuin henkilö sitä välttämättä tarvitsee selviytyäkseen perusopetuksen jälkeisistä opinnoista, jotka:

- 1) johtavat tutkintoon tai ammattiin;
- 2) edistävät ammatilliseen opiskeluun pääsemistä tai työllistymistä; taikka
- 3) tukevat työelämässä pysymistä tai etenemistä.

7 §

Tulkkaus ulkomaan matkoilla

Se, jolle on myönnetty oikeus tulkkauspalveluun, voi käyttää palvelua myös ulkomaan matkoilla, jos matka liittyy henkilön tavanomaiseen elämään, opiskeluun tai työssä käymiseen.

Muuta kuin Suomesta etätulkkauksena annettavaa tulkkauspalvelua ulkomaan matkalle on haettava etukäteen. Palvelu voidaan järjestää osittain tai kokonaan etätulkkauksena, jos se on palvelunkäyttäjän yksilölliset tarpeet huomioon ottaen mahdollista ja perusteltua.

Palvelua järjestetään kahden viikon ylittävältä ajalta vain perustellusta syystä.

Kansaneläkelaitos voi perustellusta syystä korvata palvelunkäyttäjälle hänen ulkomaan matkalla itse hankkimansa tulkkauspalvelun kustannukset, jos muut tässä pykälässä säädetyt tulkkauspalvelun saamisen edellytykset täyttyvät.

8 §

Etätulkkkaus

Tulkkauspalvelu voidaan järjestää myös etätulkkauksena, jos se on palvelunkäyttäjän yksilölliset tarpeet huomioon ottaen mahdollista ja perusteltua.

Kansaneläkelaitos järjestää etätulkkkausta käyttävälle henkilölle tulkkauksessa tarvittavat hinnaltaan kohtuulliset välineet ja laitteet sekä vastaa etäyhteyden käytöstä aiheutuvista välttämättömistä kustannuksista.

Lisäksi etätulkkauksen järjestämiseen kuuluvat välineiden ja laitteiden:

- 1) määrittelyminen saatujen asiantuntijaselvitysten perusteella;
- 2) kokeileminen;
- 3) käytön opetus ja seuranta sekä huollon järjestäminen.

3 luku

Toimeenpano

9 §

Toimeenpano

Tämän lain mukaisen tulkkauspalvelun kehittämisestä vastaa sosiaali- ja terveysministeriö, joka myös seuraa lain toimeenpanoa.

Tämän lain toimeenpanosta vastaa Kansaneläkelaitos, joka myös päättää tulkkauspalvelun järjestämisestä ja siihen liittyvien kustannusten korvaamisesta.

10 §

Tulkkauspalvelun järjestäminen

Kansaneläkelaitos voi järjestää tulkkauspalvelun joko tuottamalla palvelun itse tai hankkimalla sen muilta palveluntuottajilta. Kansaneläkelaitoksen tulee järjestää tulkkauspalvelu kokonaistaloudellisesti edullisimmin huomioiden

samalla asiakkaiden yksilölliset tarpeet. Vaativissa tulkkauksilanteissa palvelu voidaan järjestää siten, että käytettävissä on kaksi tai useampia tulkkkeja.

Tulkkauspalvelua järjestettäessä on otettava huomioon palvelunkäyttäjän toivomukset, mielipide, etu ja yksilölliset tarpeet sekä hänen äidinkieltänsä ja kulttuuritaustansa.

Jos Kansaneläkelaitos järjestää tulkkauspalvelua 3 §:n 2 momentin perusteella, sillä on oikeus periä järjestämänsä tulkkauspalvelun kustannukset tulkkauspalvelusta vastuussa olevalta taholta.

Tulkkauspalvelun järjestämisvastuu kattaa myös palvelusta aiheutuvat välttämättömät oheiskustannukset sekä 8 §:ssä mainitut välineet ja laitteet.

Tulkkauspalvelu on palvelunkäyttäjälle maksutonta.

11 §

Palvelun rahoitus

Valtio korvaa Kansaneläkelaitokselle kustannukset, jotka sille aiheutuvat tämän lain nojalla järjestettävästä tulkkauspalvelusta.

Kansaneläkelaitoksen on kuukausittain viisi arkipäivää ennen 3 momentissa mainittua valtion ennakon maksupäivää ilmoitettava valtiolle määrä, jonka se arvioi aiheutuvan seuraavana kuukautena järjestettävästä tulkkauspalvelusta. Arvion yhteydessä Kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava valtiolle ne tulkkauspalvelun järjestämisestä aiheutuneet kustannukset, jotka se on maksanut edellisenä kuukautena.

Valtio maksaa 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten korvaamiseksi Kansaneläkelaitokselle sosiaaliturvan yleisrahastoon ennakkoa kunkin kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä. Ennakkoa määrättäessä otetaan huomioon 2 momentissa tarkoitettujen arvion lisäksi Kansaneläkelaitoksen edellisenä kuukautena maksamien kustannusten yhteismäärä ja Kansaneläkelaitoksen vastaavana aikana saamat ennakot.

12 §

Toimintamenot

Valtio korvaa Kansaneläkelaitokselle tämän lain toimeenpanosta aiheutuvat kustannukset. Toimeenpanosta aiheutuvat toimintakulut luetaan sosiaaliturvan yleisrahastosta maksettaviksi Kansaneläkelaitoksen toimintakuluiksi.

13 §

Tulkkauspalvelun hakeminen ja puhevallan käyttö

Oikeutta tämän lain mukaiseen tulkkauspalveluun haetaan kirjallisesti Kansaneläkelaitokselta.

Jos joku ei pysty itse hakemaan tulkkauspalvelua tai muutoin huolehtimaan oikeuksistaan eikä hänellä ole edunvalvojaa, Kansaneläkelaitoksen hyväksymä henkilön lähiomainen tai muukin henkilö, joka pääasiallisesti on huolehtinut hänestä, voi hänen puolestaan käyttää puhevaltaa tulkkauspalvelua koskevassa asiassa.

Alaikäisen henkilön puolesta puhevaltaa voi käyttää lapsen edunvalvoja, huoltaja, kunnan sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimielin tai se, jonka hoidossa lapsi tosiasiallisesti on. Lisäksi 15 vuotta täyttänyt lapsi voi itse käyttää puhevaltaa.

14 §

Tulkkauspalvelun edellytysten selvittäminen

Tulkkauspalvelun hakijan on toimitettava Kansaneläkelaitokselle sosiaali- tai terveydenhuollon asiantuntijan tai muun asiantuntijan lausunto tulkkauspalvelun tarpeesta ja vamman laadusta sekä muut mahdolliset selvitykset, jotka ovat tarpeen asian ratkaisemiseksi.

Kansaneläkelaitos voi erityisestä syystä myös itse hankkia 1 momentissa tarkoitettuja lausuntoja ja selvityksiä, jos asiaa ei voida ratkaista asiakkaan toimittaman selvityksen perusteella.

Tulkkauspalvelun edellytysten selvittämiseksi tai uudelleen arvioimiseksi Kansaneläkelaitos voi perustellusta syystä osoittaa henkilön tutki-

muksiin sosiaali- tai terveydenhuollon asiantuntijan luo tai sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikköön. Kansaneläkelaitos vastaa tutkimuksesta aiheutuvista kustannuksista.

Tulkkauspalvelua koskeva hakemus ja uudelleenarviointi voidaan ratkaista käytettävissä olevien tietojen perusteella, jos hakija kieltäytyy antamasta hakemuksen ratkaisemiseksi tarpeellista tietoa tai esittämästä sellaista selvitystä, jota häneltä kohtuudella voidaan vaatia. Samoin menetellään, jos hakija ei osallistu 3 momentissa tarkoitettuihin tutkimuksiin.

15 §

Tulkkauspalvelua koskeva päätös

Kansaneläkelaitoksen tulee antaa hakijalle kirjallinen päätös hakemuksesta ja uudelleenarvioinnista. Kansaneläkelaitos antaa tarvittaessa erillisen päätöksen 6 §:ssä säädettyjen vähimmäistuntimäärien ylittävistä tulkkauksista, opiskelutulkkauksesta, ulkomailla tapahtuvasta tulkkauksesta, etätulkkauksessa tarvittavista henkilökohtaisista välineistä ja laitteista sekä etäyhteyden käytöstä aiheutuvista välttämättömistä kustannuksista, jollei näitä koskeva ratkaisu sisälly edellä tarkoitettuun päätökseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan tehdä toistaiseksi tai määräajaksi. Erityisestä syystä päätös oikeudesta käyttää tulkkauspalvelua voidaan tehdä väliaikaisesti. Väliaikainen päätös on voimassa, kunnes asia lopullisesti ratkaistaan.

16 §

Ilmoitusvelvollisuus ja tulkkauspalvelupäätöksen uudelleenarviointi

Palvelunsaajan on ilmoitettava viipymättä Kansaneläkelaitokselle sellaisista olosuhteistaan tapahtuneista muutoksista, jotka vaikuttavat hänen oikeuteensa käyttää tulkkauspalvelua. Jos tulkkauspalvelujen saamiseen vaikuttavissa olosuhteissa tapahtuu muutoksia, Kansaneläkelaitos voi arvioida uudelleen tulkkauspalvelun edellytykset.

Oikeus tulkkaukspalveluun lakkaa, jos palvelunsaaja ei enää terveydentilansa muuttumisen tai muun syyn vuoksi tarvitse tulkkaukspalvelua tai jos hänellä ei enää ole kotikuntaa Suomessa.

4 luku

Muutoksenhaku

17 §

Muutoksenhakuoikeus

Kansaneläkelaitoksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla vakuutusoikeuteen. Vakuutusoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Kansaneläkelaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu. Kansaneläkelaitoksen antamaan väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

18 §

Valitusaika ja valituksen myöhästyminen

Valituskirjelmä on toimitettava Kansaneläkelaitokselle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon. Jollei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Kansaneläkelaitoksen ja sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen.

Vaikka sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusoikeudelle tehtävä valitus on saapunut säädetyn määräajan jälkeen, valitus voidaan ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

19 §

Itseoikaisu

Jos Kansaneläkelaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 17 ja 18 §:ssä säädetään.

Jos Kansaneläkelaitos ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainitun tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, väliaikaisesta päätöksestä on ilmoitettava sille viipymättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

20 §

Asiavirheen korjaaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, Kansaneläkelaitos voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Päätös voidaan korjata asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen.

21 §

Lainvoimaisen päätöksen oikaisu

Jos uutta selvitystä ilmenee asiassa, jossa on kysymys evätyn tulkkauspalvelun tai 8 §:ssä tarkoitetun välineen ja laitteen järjestämisestä tai kustannusten korvaamisesta taikka myönnetyn tulkkauspalvelun määrän lisäämisestä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn tulkkauspalvelun tai välineen ja laitteen taikka korvata etäyhteyden käytöstä aiheutuneet välttämättömät kustannukset tai myöntää tulkkauspalvelun määrältään aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusoiikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 17 ja 18 §:ssä säädetään.

22 §

Päätöksen poistaminen

Jos Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Tällaiseen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 17 ja 18 §:ssä säädetään.

Jos sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusoiikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusoiikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusoiikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista.

Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voi-

daan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta.

5 luku

Tietojen saaminen ja luovuttaminen

23 §

Oikeus tietojen saamiseen

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä pyynnöstä saada maksettua tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

1) valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;

2) tulkkauspalvelun välitystä Kansaneläkelaitoksen kanssa solmimansa sopimuksen perusteella suorittavalta palveluntuottajalta;

3) oppilaitokselta tai koulutuksen järjestäjältä;

4) työnantajalta;

5) vakuutuslaitokselta sekä muulta tulkkausmaksajalta;

6) Potilasvakuutuskeskukselta ja Liikennevakuutuskeskukselta.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada pyynnöstä tulkkauspalveluasian ratkaisemista varten lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettulta ammattihenkilöltä sekä potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelun tuottajalta ja muulta toimintayksiköltä lausunto ja välttämättömät tiedot palvelun hakijan tulkkaustarpeesta ja hänen käyttämistään kommunikointikeinoista. Tulkkauspalveluasian ratkaisemista varten Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä edellä tarkoitettut tiedot, jos palvelun hakija ei toimita niitä itse.

Tulkkauspalvelun tuottaja ja tulkkauspalveluiden välitystä sopimuksen perusteella suorittava palveluntuottaja on sen lisäksi, mitä edellä säädetään, velvollinen salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta antamaan Kansaneläkelaitokselle tämän lain mukaisen tulkkauspalvelun järjestämistä sekä sen toteutumisen valvontaa ja laadun arviointia varten välttämättömät tiedot.

24 §

Oikeus tietojen luovuttamiseen

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

1) Kansaneläkelaitoksen kanssa solmimansa sopimuksen perusteella tulkkauspalvelun välitystä suorittavalle palveluntuottajalle tiedot tulkkauspalvelupäätöksistä sekä muut tämän lain mukaisen tulkkauspalvelun hoitamista varten saamansa tiedot siltä osin kuin tiedot ovat välttämättömiä tulkkauspalvelun välityksessä;

2) tulkkauspalvelun tuottajalle tämän lain mukaisen tulkkauspalvelun hoitamista varten saamansa tiedot siltä osin kuin tiedot ovat välttämättömiä tulkkauksen toteuttamiseksi ja laadun varmistamiseksi;

3) oppilaitokselle tai koulutuksen järjestäjälle pyynnöstä tieto tämän lain mukaisesta tulkkauspalvelupäätöksestä sekä henkilön käyttämistä kommunikointikeinoista, jos tiedot ovat välttämättömiä koulutuksen tai siihen liittyvän tulkkauksen toteuttamiseksi;

4) eläke- ja vakuutuslaitokselle pyynnöstä tieto tämän lain mukaisesta tulkkauspalvelupäätöksestä, jos tieto on välttämätön tulkkauksen järjestämiseksi tai korvausvastuun selvittämiseksi;

5) tuomioistuimelle, poliisille ja muille tulkkausta lain säännöksen perusteella järjestämään velvollisille viranomaisille pyynnöstä tietoja asiakkaan käyttämistä kommunikointikeinoista ja hänelle sopivista palveluntuottajista, jos tie-

dot ovat välttämättömiä tulkkauksen järjestämiseksi tai sen laadun varmistamiseksi;

6) apuvälineitä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) tai kansanterveystalain (66/1972) mukaan järjestävälle kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon viranomaiselle pyynnöstä tiedot Kansaneläkelaitoksen etätulkkausta varten järjestämistä välineistä ja laitteista;

7) 14 §:ssä tarkoitettulle sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijalle tai toimintayksikölle tutkimuksiin lähetettävän henkilön terveydentilaa, sairautta ja kommunikointikeinoja koskevat tiedot.

25 §

Muuta etuutta varten saatujen tietojen käyttäminen

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tulkkauspalveluasiasiaa käsitellessään muiden sille säädettyjen etuusasioiden hoitamista varten saamia tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tulkkauspalvelujen myöntämiseen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin tämän lain nojalla.

26 §

Tekninen käyttöyhteys

Kansaneläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus mainitussa momentissa säädetyin edellytyksin avata tekninen käyttöyhteys sellaisiin rekisteriensä salassa pidettäviin tietoihin, jotka sillä on oikeus tämän lain 24 §:n 1, 2 ja 6 kohdan perusteella antaa mainituissa kohdissa tarkoitetuille tiedon saajille.

Mitä 1 momentissa säädetään teknisen käyttöyhteyden avaamisesta ja tietojen luovuttamisesta sen avulla, koskee myös Kansaneläkelaitoksen oikeutta saada teknisen käyttöyhteyden avulla 23 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä

3 momentissa tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassa pidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

27 §

Ilmoitusvelvollisuus

Kansaneläkelaitoksen on annettava tulkkauspalvelujen hakijalle etukäteen sopivin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

6 luku

Voimaantulo

28 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

29 §

Tulkkauspalveluoikeutta koskevat siirtymäsäännökset

Jos henkilöllä on välittömästi ennen tämän lain voimaantuloa oikeus tulkkauspalveluun vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla, on Kansaneläkelaitoksen hakemuksetta muutettava se oikeudeksi tämän lain mukaiseen tulkkauspalveluun. Oikeus tulkkauspalveluun jatkuu lain voimaan tullessa voimassa ollein perustein tä-

män lain 16 §:n mukaiseen uudelleenarviointiin tai lakkautukseen saakka.

30 §

Muut siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan hakemukseen, uudelleenarviointiin ja tulkkaus-tilaukseen sekä ennen lain voimaantuloa tehtyä päätöstä koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Kunta vastaa tulkkauspalvelun järjestämisestä kuitenkin vain jos tulkkaus tapahtuu viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2010. Korvauksen syyskuun ensimmäisen päivän ja joulukuun 31 päivän 2010 välisenä aikana annettusta tulkkauksesta suorittaa palveluntuottajalle Kansaneläkelaitos.

Kunnan on ilmoitettava Kansaneläkelaitokselle tulkkauspalvelua koskevien asiakastietojen siirron jälkeen tekemistään tulkkauspalvelua koskevista päätöksistä sekä muutoksenhakuasioissa tehdyistä päätöksistä. Kunnan on ilmoitettava Kansaneläkelaitokselle lain tultua voimaan järjestämästään tulkkauspalvelusta sekä palveluntarjoajan kanssa sovitusta korvauksista ja niiden perusteista.

Kunnan on säilytettävä tulkkauspalvelua koskevat asiakirjat kymmenen vuotta lain voimaantulosta.

31 §

Soveltamissäännös

Jos muussa laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä viitataan vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain tulkkipalveluja koskeviin säännöksiin, viittauksen on katsottava tarkoittavan tämän lain vastaavia säännöksiä, jollei tästä laista muuta johdu.

Laki

vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 3 päivänä huhtikuuta 1987 annetun lain (380/1987) 8 a §, sellaisena kuin se on laissa 1267/2006, sekä
muutetaan 8 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 981/2008, seuraavasti:

8 §

Vammaisille tarkoitetut palvelut

Kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, päivätoimintaa, henkilökohtaista apua sekä palveluasuminen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Kunnalla ei kui-

tenkaan ole erityistä velvollisuutta palveluasumisen eikä henkilökohtaisen avun järjestämiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (734/1992) 4 §:n 5 kohta, sellaisena kuin se on laissa 982/2008, seuraavasti:

4 §

Maksuttomat sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluista ovat maksuttomia:

5) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) 8 §:n 1 momentissa tarkoitetut palvelut, 8 §:n 2 momentissa tarkoitetut päivätoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta, henkilökohtainen apu sekä palveluasumiseen

liittyvät erityispalvelut ja 11 §:ssä tarkoitetut tutkimukset; palveluasumisen erityiskustannuksista sekä henkilökohtaisesta avusta voidaan kuitenkin periä maksu, jos henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

EV 217/2009 vp — HE 220/2009 vp

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain
täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2009
